

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Anna Ahlskog & Sara Ahlskog

”SIIS MUT ON NIIN LUOTU OLEE ESILLÄ!”

Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnan nuorten tapahtuma

Sosiaali- ja terveysala
2024

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Anna Ahlskog & Sara Ahlskog
Opinnäytetyön nimi	”Siis mut on niin luotu olee esillä!” Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnan nuorten tapahtuma
Vuosi	2024
Kieli	suomi
Sivumäärä	48 + 8 liitettä
Ohjaaja	Susanna Weber

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli vahvistaa Nuorisoyhteistyö Seitin Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan paikallistoiminnan nuorten osallisuutta, tuoda yhteen eri kielitaustan omaavia nuoria sekä tehdä Seitin toimintaa tutummaksi nuorille. Opinnäytetyön yhteistyötaho on Pohjanmaan yhdistykset ry, joka koordinoi Seitin paikallistoimintaa Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla. Tutkimuksen tavoitteena oli suunnitella ja järjestää tapahtuma Seitin paikallistoiminnan nuoria osallistaen. Samalla luotiin tapahtumamalli Seitin paikallistoiminnalle.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys liittyy nuoruuteen, nuorisotyöhön, kolmannen sektorin toimintaan, vammaisuuteen ja osallisuuteen. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutui keväällä 2024, jolloin Seitin paikallistoiminnan nuoret suunnittelivat ja järjestivät Seitin vappuriehan uusille nuorille. Samalla arvioitiin Seitin nuorten osallisuuden kokemuksia projektissa mukana olemiseen liittyen.

Seitin nuorten osallisuuden kokemuksia kartoitettiin Google Forms lomaketta apuna käyttäen. Tuloksien mukaan Seitin vappuriehaa suunnittelemassa ja järjestämässä mukana olleet nuoret kokivat osallisuutta prosessin aikana. Nuoret tunsivat kokemuksiansa mukaan itsensä osaksi suunnitteluryhmää. He saivat mielestään vaikuttaa myös tapahtuman sisältöön ja vastuutehtäviinsä. Kehittämiprojektista syntynyt tapahtumamalli jäi Pohjanmaan yhdistysten ja Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnan käyttöön.

ABSTRACT

Author	Anna Ahlskog & Sara Ahlskog
Title	An Event Organized for Local Youth by the Youth Cooperation Organization Seitti
Year	2024
Language	Finnish
Pages	48 + 8 Appendices
Name of Supervisor	Susanna Weber

The purpose of this practice bachelor's thesis was to strengthen the participation of the young people in Seitti's Ostrobothnian and South Ostrobothnian local group, to bring together young people with different lingual backgrounds and to make activities offered by Seitti more familiar to youth. The bachelor's thesis has been made in cooperation with the Associations in Ostrobothnia, which coordinate Seitti's local group in Ostrobothnia and South Ostrobothnia. The aim of the research was to plan and organize an event with the participation of young people of Seitti's local group. At the same time, an event model is created for Seitti's local group.

The theoretical reference framework of the bachelor's thesis focuses on youth, youth work, the work of the third sector, disability, and participation. The practice-based part of the bachelor's thesis was carried out in the spring of 2024, when youth of Seitti's local group planned and organized Seitti May Day Event for the new young people. At the same time, the participation experiences of Seitti's youth in relation to being involved in the project were evaluated.

The participation experiences of Seitti's young people were evaluated using Google Forms questionnaire. According to the results, youth who were involved in the planning and organizing of Seitti May Day Event had experienced participation during the process. The young people had felt that they were a part of the planning group. They had also been able to influence the contents of the event and their responsibilities. The model for organizing events that emerged from the development project will be used in the future by the Associations in Ostrobothnia and the local group of Seitti.

Keywords   youth, youth work, third sector, disablement, participation

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	8
2	OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, TARKOITUS JA TAVOITTEET	9
3	NUORUUS JA NUORISOTYÖ.....	11
4	KOLMAS SEKTORI.....	13
	4.1 Nuorisotyö kolmannella sektorilla	13
	4.2 Pohjanmaan yhdistykset ry (POHY ry)	14
	4.3 Nuorisoyhteistyö Seitti.....	15
5	VAMMAISUUS.....	17
	5.1 Kehitysvamma ja autismin kirjo	18
	5.2 Liikuntavammaisuus	20
	5.3 Pitkäaikaissairaus	20
	5.4 Vammaisuus ja nuoruus.....	21
6	OSALLISUUS	24
	6.1 Nuorten osallisuus nuorisotyössä	24
	6.2 Vammaisen henkilön osallisuus	25
7	NUORISOYHTEISTYÖ SEITIN VAPPURIEHA -TAPAHTUMA.....	27
	7.1 Tapahtuman suunnittelu	27
	7.2 Projektin SWOT-analyysi.....	32
	7.3 Tapahtuman toteutus	33
8	TULOKSET	35
	8.1 Yhteenkuuluvuuden tunne	35
	8.2 Mieluisat suunnittelu- ja järjestämistehtävät.....	35
	8.3 Mahdollisuus vaikuttaa tapahtuman sisältöön	36
	8.4 Tapahtuman kävijöiden palaute	36
9	YHTEENVETO JA ARVIOINTI	38

9.1 Eettiset kysymykset	40
10 POHDINTA.....	42
LÄHTEET	44
LIITTEET	49

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. SWOT-analyysi opinnäytetyöstä 34

Taulukko 1. Seitin vappuriehan suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvä vastuunjako..... 30

LIITELUETTELO

LIITE 1. Mainos Nuorisoyhteistyö Seitin tapahtuman suunnittelutyöpajasta

LIITE 2. Mainosteksti suunnittelutyöpajasta

LIITE 3. Seitin vappuriehan mainos suomeksi

LIITE 4. Seitin vappuriehan mainos ruotsiksi

LIITE 5. Seitin vappuriehan mainosteksti

LIITE 6. Kävijöiden palautelomake suomeksi

LIITE 7. Kävijöiden palautelomake ruotsiksi

LIITE 8. Osallisuuden kokemus Seitin vappuriehan suunnittelussa -kyselylomake

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö on toiminnallinen, jonka tavoitteena on kehittää nuorisoyhteistyö Seitin Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan paikallistoimintaa (käytetään lyhennettä Seitin paikallistoiminta). Tarkoituksena on vahvistaa Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnan nuorten osallisuutta, tuoda yhteen eri kielitaustan omaavia nuoria sekä tehdä seittitoimintaa tunnetummaksi nuorille. Nuorisoyhteistyö Seitti on valtakunnallinen viiden vammaisjärjestön muodostama yhteistyöverkosto, joka järjestää vapaa-ajan toimintaa ja tapahtumia pitkäaikaissairaille ja liikuntavammaisille nuorille ja nuorille aikuisille (Nuorisoyhteistyö Seitti, 2024). Opinnäytetyön yhteistyötaho Pohjanmaan yhdistykset ry koordinoi Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoimintaa Pohjanmaalla.

Sosionomiopintojen aikana hankitun työkokemuksen kautta olemme kiinnostuneet nuorille aikuisille suunnatusta nuorisotyöstä ja vammaistyöstä. Jokaisella nuorella tulisi olla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua nuorisotyöhön ja sen kehittämiseen esimerkiksi kielellisistä tai terveydellisistä ominaisuuksistaan huolimatta. Kuitenkin vammaiset nuoret osallistuvat muita nuoria vähemmän ryhmämuotoiseen toimintaan, ja ovat siksi syrjäytymisvaarassa (Kari ja muut, 2020, s. 164). Tämän vuoksi on tärkeää vahvistaa vammaisten nuorten osallisuutta heille tärkeässä yhteisössä ja samalla saada Seitin paikallistoimintaan mukaan uusia nuoria. Erityisesti ruotsinkielisiä nuoria toivotaan mukaan toimintaan.

Opinnäytetyön keskeinen käsite on osallisuus, jonka ympärille opinnäytetyö rakentuu. Osallisuus ja sen kehittäminen ovat yhä enemmän esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa. Osallisuuden merkitys myös ymmärretään nykyään paremmin. (Nuorten akatemia, 2023.) Suunnittelemalla ja järjestämällä tapahtuman nuoret saavat vaikuttaa ympäristöönsä ja olla samalla osa heille tärkeää yhteisöä.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, TARKOITUS JA TAVOITTEET

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on järjestää tapahtuma uusille nuorille nykyisten seittinuorten kanssa, ja samalla edistää ja vahvistaa nuorten osallisuutta Seitin paikallistoiminnassa. Kehittämiprojektissa luodaan uusi tapahtumamalli Pohjanmaan yhdistykset ry:n koordinoimalle Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnalle. Tavoitteena on, että tapahtuman voi järjestää uudestaan aina tarpeen mukaan, kun halutaan saada uusia nuoria tutustumaan Seitin toimintaan.

Opinnäytetyössä arvioidaan nuorten osallisuuden kokemuksia kehittämissuunnitelmassa mukana olemiseen liittyen. Apuna käytetään Osaamiskeskus Kentaurin ikätasoisia osallisuusmittareita. Ikätasoiset osallisuusmittarit ovat nuorisotalon järjestöille suunnattuja mittareita. Ne mittaavat ja kartoittavat toiminnassa syntyvää osallisuuden kokemusta, nuorten kokemuksia toimivuudesta sekä toimintaan tai ryhmään kuulumisesta (Osaamiskeskus Kentauri, 2022). Kysymykset muokataan sopiviksi vanhemmille nuorille suunnatusta osallisuusmittarista mittaamaan mukana olleiden seittinuorten osallisuutta. Kysely on vapaaehtoinen ja nimetön, ja nuoret vastaavat siihen tapahtuman jälkeen. Kyselystä saatujen vastauksien avulla arvioidaan nuorten kokema osallisuus tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen liittyen.

Opinnäytetyön myötä kehitetään yhteistyötahon eli Pohjanmaan yhdistykset ry:lle järjestämää Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoimintaa. Opinnäytetyön tarkoituksena on tukea vammaisten nuorten osallisuutta nuorisotyössä. Nuorisoyhteistyö Seitin toiminnassa nuorten osallisuus on keskiössä ja mukana Seitin kaikessa toiminnassa (Nuorisoyhteistyö Seitti, 2024). Tämän vuoksi nuorten osallisuutta Seitin toiminnassa on tärkeä mitata ja samalla tulee kerätä nuorilta tietoa siitä, miten sitä voisi edelleen vahvistaa.

Tapahtuman suunnitteluvaiheessa nuorilta kerätään ideoita Porrasmenetelmää (Stepladder Technique) apuna käyttäen (Halme, 2022). Porrasmenetelmän avulla saadaan osallistettua jokainen nuori tasavertaisesti tapahtuman suunnittelemiseen. Tapahtumaa suunniteltaessa tulee huomioida esteettömyys kaikilta osin sekä kielellinen saavutettavuus, koska järjestettäessä toimintaa Seitin nimen alla tulee esteettömyys ottaa huomioon (Nuorisoyhteistyö Seitti 2024).

3 NUORUUS JA NUORISOTYÖ

Nuoruudella viitataan lapsuuden ja aikuisuuden väliseen elämänvaiheeseen (Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi, 2022). Nuoruuden määritelmä ei ole kuitenkaan yksiselitteinen, vaan se riippuu asiayhteydestä. Nuorisolaissa (1285/2016 2 §) nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. YK:n määritelmän mukaan nuoret ovat 15–24-vuotiaita. (Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi, 2022.) Lastensuojelulain (417/2007 6 §) mukaan nuoriksi määritellään 18–22-vuotiaat. Nuoruuden määritelmään liittyy nuoruuden sosiaalinen rakentuminen. Tällä tarkoitetaan sitä, kuinka nuoruus ja nuorisokysymys määritellään riippuen yhteiskunnallisesta tilanteesta. Nuorisotyö tavoittaa nuorista yhä nuorempia ja vanhempia. (Hoikkala, 2021, s. 338.) Voidaan siis ajatella, että nuoruuden määritelmä on laajentunut koskemaan yhä nuorempia ja vanhempia yksilöitä.

Nuoruus elämänvaiheena on hyvin tärkeä ja merkittävä. Tällöin nuori etsii omaa identiteettiään muun muassa eri pukeutumistyyliä kokeilemalla, omia ja muista riippumattomia mielipiteitä muodostamalla sekä itselle tärkeitä arvoja löytämällä. (Mieli ry, 2023.) Nuoruuden kehitystehtäviin kuuluukin muun muassa tunne-elämän itsenäisyyden saavuttaminen vanhempiin ja muihin aikuisiin nähden sekä taoudellisen vastuunkannon ottaminen. Nuoruudessa ihmisen kehitystehtäviin kuuluu myös oman maailmankatsomuksen ja arvomaailman kehittäminen ja löytäminen sekä pyrkimys sosiaalisesti vastuulliseen käyttäytymiseen ja siinä onnistuminen. (Dunderfelt, 2011, s. 85.)

Nuoruudessa myös ajattelussa tapahtuu muutoksia. Aivojen neurobiologisten muutosten seurauksena riskinotto- ja harkintakyky kasvaa ja harkintakyky on heikko, mikä johtaa usein impulsiiviseen käyttäytymiseen. Nuoruudessa löydetään kuitenkin omat mielenkiinnonkohteet, ja aivot ovat myös hyvin vastaanottavaisia uudelle opitulle. (Mieli ry, 2023.)

Nuorisotyö on nuorten itsenäisyyden, osallisuuden ja kasvun tukemista (Kuntaliitto, 2022). Nuorisotyötä toteuttavat kunnissa nuorisotyön asiantuntijat. Heidän

työhönsä kuuluu nuorten oikeuksien ja osallisuuden edistäminen sekä kasvun, itseenäistymisen ja harrastamisen tukeminen nuorisotyön eri menetelmin. Nuorisotyön asiantuntijat mahdollistavat myös nuorten toiminnan kansalaisyhteiskunnassa. (Nuorisokeskus Kanuuna, 2019.) Kunnat ovat vastuussa paikallisella tasolla tapahtuvan nuorisotyön toteuttamisesta, esimerkiksi nuorisotilojen ylläpitämisestä. Nuorisotyötä kunnan alueella tekevät myös erilaiset yhdistykset ja yhteisöt. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.)

Nuorisotyön eri muotoihin kuuluvat yhteiskunnallinen, yhteisöllinen, kulttuurinen ja kohdennettu nuorisotyö sekä osallisuustoiminta. Näihin pohjautuvat toimintamenetelmät koostuvat esimerkiksi nuorisotilatoiminnasta, koulunuorisotyöstä, erilaisista harrasteryhmistä, nuorisovaltuustotyöstä, pienryhmätoiminnasta sekä etsivästä nuorisotyöstä. (Kiilakoski, 2015, s. 3.) Nuorisotyön toimintamenetelmät ja -muodot ovat muuttuneet 2000-luvulla kaikilla sen sektoreilla kunnissa, järjestöissä ja seurakunnissa. Niitä on uudistettu ja monipuolistettu vastaamaan nykypäivän nuorten tarpeita. Kerho- ja leiritoiminnan rinnalla toimii sujuvasti tänä päivänä esimerkiksi jalkautuva toiminta ja digitaalinen nuorisotyö. (Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi, n.d.)

Nuorisotyön toteuttamisympäristöjä ovat perinteisten nuorisotilojen lisäksi kaupakeskukset, kadut, huoltoasemat sekä erilaiset verkkoympäristöt. Kuitenkin nuorisotyön laajennettua myös esimerkiksi kouluihin ja sairaaloihin haastaa tämä käsitystä nuorisotyön tyypillisyydestä vapaa-ajan toimintana. (Nuorisotutkimusseura, n.d.) Keskeistä nuorisotyössä on nuorilähtöisyys. Tällä viitataan siihen, että nuorisotyötä tehdään niissä paikoissa, missä nuoretkin ovat ja nuorisotyö tapahtuu nuoren lähtökohdista käsin. Yksilötyön piirissä nuorilähtöisyys ilmenee esimerkiksi etsivässä nuorisotyössä nuoren mahdollisuutena vaikuttaa asiakassuhteeseen ja itseään koskeviin päätöksiin. Nuorilähtöisyys nuorisotyössä voi näkyä myös osallisuutena; Nuoret itse suunnittelevat, toteuttavat, ideoivat ja arvioivat toimintaa ja ehkä epäonnistuvatkin. He saavat kuitenkin keinot mahdollisuuksiin aikuisilta, mikä mahdollistaa onnistumisen. (Hoikkala, 2021, s. 137–138.)

4 KOLMAS SEKTORI

Kolmannella sektorilla tarkoitetaan yleensä järjestöjä, säätiöitä, kirkkoja tai urheiluseuroja, joita yhdistävät käsitteet ei-voittoa tavoitteleva ja yleishyödyllinen kansalaistoiminta sekä vapaaehtoisuus (Konttinen, n.d.). Kolmannesta sektorista käytetäänkin joissakin asiayhteyksissä nimeä ”vapaaehtoissektori”, joka korostaa toimintaan liittyvää vapaaehtoisuutta ja vapaaehtoistyön merkitystä. Kuitenkaan vapaaehtoistyö ei kolmannen sektorin kaikissa organisaatioissa ole osa toimintaa. Kolmas sektori on osa kansalaisyhteiskuntaa, mutta on sitä suppeampi, koska käsitteellä tarkoitetaan organisoitua osaa kansalaisyhteiskunnassa eli muun muassa rekisteröityjä yhdistyksiä ja säätiöitä. (Selander, 2018, s. 13.)

Kolmannen sektorin organisaatioiden koko ja toiminnot vaihtelevat suuresti. (Konttinen, n.d.) Kolmas sektori muodostuu monenlaisista organisaatioista. Voidaan kuitenkin olla yhtä mieltä siitä, että yhdessä niistä muodostuu tiivis kokonaisuus eli sektori, jolla on kansalaisyhteiskuntaan viittaava rakenne ja toimintatapa. (Selander, 2018, s. 13.)

4.1 Nuorisotyö kolmannella sektorilla

Kunnissa nuorisotyön tavoitteita toteuttavat myös kolmannen sektorin toimijat (Nuorisokeskus Kanuuna, 2019). Kolmannen sektorin nuorisotyötä eli alle 29-vuotiaille suunnattua, heidän tarpeisiinsa vastaavaa ja omaehtoista harrastamista edistävää toimintaa tehdään järjestöissä paljon. Nuorisoalan järjestöt täydentävät kunnallisen nuorisotyön osaamista ja ovat tärkeä osa kansalaisyhteiskuntaa. Nuorisoalan järjestöihin kuuluu niin suuria, valtakunnallisia ja vaikuttamistyötä tekeviä järjestöjä kuin pieniä, yhden kunnan alueella toimivia paikallisyhdistyksiäkin. (Hölopainen, 2021.)

Järjestöt edistävät omalla nuorisotyöllään nuorten vaikuttamismahdollisuuksia sekä tarjoavat erilaisia harrastuksia. Mukana järjestötoiminnassa tai eri yhdistyk-

sissä on mukana vähän yli puolet 10–29-vuotiaista nuorista. Nuorisotyön järjestöjen tavoitteena on muun muassa antaa nuorille mahdollisuuksia vaikuttamiseen ja yhteiskuntaan osallistumiseen sekä edistää nuorten kasvua aktiivisiksi sekä itsenäisesti ja kriittisesti ajatteleviksi kansalaisia. Nuorisotyötä tekeville järjestöille tavoitteena on nuorten osallisuuden edistäminen niin itse järjestössä kuin sen ulkopuolellakin. Vapaaehtoistoiminta nuorisotyön järjestötoiminnassa kasvattaa sosiaalisia voimavaroja, edistää nuoren itsenäistä kehittymistä sekä vahvistaa nuorten lähtökohtia vaikuttamiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. (Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi, n.d.)

4.2 Pohjanmaan yhdistykset ry (POHY ry)

Opinnäytetyön yhteistyötaho on Pohjanmaan yhdistykset ry eli POHY ry. Se on alueellinen verkostojärjestö, joka tukee väestön hyvinvointia Pohjanmaalla. Yhdistys edistää jäsenyhdistystensä välistä yhteistyötä niin keskenään kuin julkisenkin sektorin kanssa sekä toimii kohtaamispaikkana jäsenjärjestöille. (Pohjanmaan yhdistykset ry, 2024.)

Pohjanmaan yhdistysten visiona on hyvinvoinnin luominen ihmisille Pohjanmaalla järjestötoiminnan avulla. Järjestökeskuksen arvoihin kuuluu avoimuus, yhdenvertaisuus, muista välittäminen, ihmisten kunnioittaminen ja kuunteleminen sekä kumppanuus. (Pohjanmaan yhdistykset ry, 2023.) Tavoitteena yhdistyksellä on edistää järjestöjen välistä yhteistyötä, ylläpitää ja tarjota järjestöille kokous- ja kohtaamispaikkatiloja, järjestää hyvinvointia edistäviä tilaisuuksia, tehdä yhteistyötä oppilaitosten ja hyvinvointia edistävien toimijoiden kanssa, parantaa yhdistysten välistä tiedonkulkua, edistää vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntija-toimintaa sekä tehdä esityksiä ja aloitteita (Pohjanmaan yhdistykset ry, n.d.).

Pohjanmaan yhdistykset koordinoi Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoimintaa Pohjanmaalla, mutta Pohjanmaan yhdistyksillä on myös omaa toimintaa nuorille. POHY järjestää Nuorten kahvit noin 25–40-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille joka toinen kuukausi. Toiminta on kaikille avointa eikä ennakoilmoittautumista

vaadita. (Pohjanmaan yhdistykset ry, 2024.) POHY:n nuorten toiminta ja Nuorten kahvit eivät ole Nuorisoyhteistyö Seitin tai nuorisolain mukaista toimintaa, vaan Pohjanmaan yhdistysten itse järjestämää.

4.3 Nuorisoyhteistyö Seitti

Nuorisoyhteistyö Seitti on valtakunnallinen viiden eri vammaisjärjestön (Invalidiliitto ry, Kynnys ry, Lihastautiliitto ry, Suomen CP-liitto ry ja Tatu ry) muodostama yhteistyöverkosto, joka järjestää valtakunnallisesti ja paikallisesti tapahtumia ja vapaa-ajan toimintaa liikuntavammaisille ja pitkäaikaissairaille 13–29-vuotiaille nuorille. Toimintaan voi osallistua riippumatta diagnoosista, ja osallistujan ei tarvitse olla jäsen Seitin yhteistyöjärjestöissä. (Nuorisoyhteistyö Seitti, 2024.)

Nuorisoyhteistyö Seitissä tavoitteena on, että nuoret saavat kokea osallisuutta, yhdenvertaisuutta sekä tutustua muihin samanikäisiin nuoriin. Seitin toiminta ja tapahtumat järjestetään esteettömissä ympäristöissä, jotta kaikilla olisi mahdollisuus osallistua toimintaan. Tapahtumiin voi tulla oman avustajan kanssa, ja tarvittaessa Seitti järjestää tapahtumiin yleisavustajia. Seitin tapahtumien tavoitteena on tukea nuoren itsenäistymistä, joten nuoren vanhempi ei voi toimia avustajana tapahtumissa. (Nuorisoyhteistyö Seitti, 2024.)

Nuorisoyhteistyö Seitissä nuorten osallisuus on keskiössä ja keskeinen teema koko toiminnassa. Seitissä tuetaan nuorten itse järjestämiä ja toteuttamia tapahtumia. Seitin tapahtumista halutaan luoda nuorten näköisiä, joten siksi nuoret osallistuvat tapahtumien suunnitteluun, toteutukseen ja järjestämiseen. Tapahtumia on ympäri Suomen useita kertoja vuodessa, ja niihin Seitin toiminta perustuu. Tapahtumista kerätään palautetta nuorilta ja tapahtuma- sekä toimintaideoita nuoret voivat esittää Seitin nuorisotyön suunnittelijalle. (Nuorisoyhteistyö Seitti, 2024.)

Paikallistoiminnassakin korostetaan nuorten omaehtoisuutta. Toiminta on pääsääntöisesti epäsäännöllistä, ja sitä ohjaavat nuorten toiveet ja tarpeet. (Nuori-

soyhteistyö Seitti, 2024.) Seitillä on paikallistoimintaa ympäri Suomea, myös Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla. Toimintaa koordinoi Pohjanmaan yhdistykset ry:n vapaaehtoinen. Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan paikallistoiminnan ryhmä on kaksikielinen ja suunnattu 18–29-vuotiaille nuorille. Toimintaan voi osallistua ilman jäsenyyttä. (Nuorisoyhteistyö Seitti, n.d.)

Aikaisempaa tutkimusta Nuorisoyhteistyö Seitin toiminnasta löytyy vähän. Anna-Maija Huhtikangas on tehnyt opinnäytetyönään selvityksen osallistumista lisäävistä seikoista Nuorisoyhteistyö Seitissä (Diakonia-ammattikorkeakoulu, 2010). Lisäksi hän tutki, miten uusia jäseniä saataisiin mukaan Seitin toimintaan. Huhtikankaan mukaan toiminnasta saatava sosiaalinen pääoma sekä kansalaistoiminnan merkitys ovat keskiössä siinä, että nuoret pysyvät mukana Nuorisoyhteistyö Seitin toiminnassa. Seittinuoret pitävät tärkeänä myös yhteisöstä saatavaa yhteisöllisyyttä, ystäviä ja vertaistukea. Uusia nuoria Seitin toimintaan saadaan kehittämällä tiedotusta ja ylläpitämällä yhteishenkeä sekä järjestämällä tapahtumia. (Huhtikangas, 2010.)

Seitin toiminnasta on tehty myös Hanna Ihantolan toteuttama vaikuttavuusselvitys (2017), jossa selvitettiin Seitin toiminnan vaikutuksia sekä merkitystä toimintaan osallistuneiden nuorten elämässä. Vaikuttavuusselvityksen yksi kysymys oli, miksi ja miten vastaaja on löytänyt mukaan Seitin toimintaan. Vastauksista nousi esiin muun järjestötoiminnan kautta Seitin toiminnan pariin löytäminen. Lisäksi netin ja mainoksen kautta saatu tieto Seitistä sekä kavereiden suositukset olivat saaneet nuoret mukaan toimintaan. (Ihantola, 2017.)

5 VAMMAISUUS

Vammaisuuden käsite riippuu siitä, missä ajassa ja yhteydessä sitä käytetään. Jonkun henkilön vammaisuus määrittyy yhteiskunnan normien ja asenteiden kautta. Henkilö määrittelee itse, onko hän vammainen. Yhteisöt, esimerkiksi vammaisjärjestöt, määrittelevät vammaisuuden järjestön jäsenyyden kautta. Lisäksi yhteiskunta määrittelee vammaisuuden muun muassa annettavien palveluiden ja tukien kautta. Kun ihminen määritellään vammaiseksi, sen täytyy olla neutraali asia. Ihmistä ei saa syrjiä ja leimata sen vuoksi, että hän itse tai jokin muu taho määrittelee hänet vammaiseksi. (THL, 2023a.)

YK:n vammaissopimuksessa vammaisuus määritellään seuraavasti:

”Vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysmääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.” (THL, 2023a.)

Määritelmän mukaan vammaisuus ei ole henkilön ominaisuus, vaan toimintaesteet ja -rajoitteet syntyvät suhteessa yhteiskuntaan ja sen arvoihin. Esimerkiksi syrjivät asenteet ja esteetön joukkoliikenne voivat olla tällaisia. Henkilöllä on vamma, koska yhteiskunta ei osaa muokkautua kaikille saavutettavaksi. (THL, 2023a.) Toisin sanoen henkilön diagnoosi ei määrittele vammaisuutta, vaan yhteiskunnan luoma toimintarajoitus ja osallistumisen este (Niskanen & Kari, 2021, s. 215).

Erilaisia vammaisuuden muotoja ovat kehitysvammat, liikuntavammat, aistivammat ja aivovammat (Niskanen & Kari, 2021). Lisäksi vammaisuuden kirjon alle lasketaan myös autismikirjo, ADHD, Touretten oireyhtymä, aistitiedon käsittelyn häiriöt, hahmottamisen vaikeus, kehityksellinen kielihäiriö, lukivaikeus, mate-

maattinen oppimisvaikeus sekä käytöshäiriöt. (Kari ja muut, 2020.) Vammaisuuden muotoja on erilaisia ja eriasteisia, ja henkilöllä voi olla samaan aikaan useita erilaisia vammoja ja niiden muotoja (Niskanen ja Kari, 2021, s. 215).

Vammaisten määrästä Suomessa ja maailmalla ei löydy ajankohtaista tilastoa. Vuonna 2011 vammaisten ihmisten määräksi maailmassa on arvioitu noin 15 % väestöstä (WHO, 2011). Suomessa vammaisten ihmisten määrää ei ole tilastoitu, mutta määrää voi arvioida erilaisten tilastojen avulla. Voidaan arvioida, että Suomessa olisi vammaisia henkilöitä noin 300 000–350 000 (Vernerinet, 2022). Vuonna 2021 Kelan vammaisetuuksia sai 261 500 henkilöä, eli 4,7 % suomalaisista. Täytyy kuitenkin muistaa, että kaikki vammaiset ihmiset eivät saa Kelan vammaisetuksia. (Vernerinet, 2022.) Tämän vuoksi vammaisten määrän arviointi on vaikeaa.

5.1 Kehitysvamma ja autismin kirjo

Kehitysvammaisuudella tarkoitetaan vammaisuutta, jossa henkilön mielen kehitys on puutteellinen ja älylliset, motoriset, kielelliset ja sosiaaliset taidot ovat heikkoja. Kehitysvammaisuus alkaa jo ennen 18-vuoden ikää, ja sen syyt ovat useimmiten tuntemattomia. (Kari ja muut, 2020, s. 34–35.) Kehitysvamman omaavalle henkilölle tuottaa vaikeuksia esimerkiksi oppiminen ja opitun soveltaminen sekä oman elämänsä hallinta ja arjessa itsenäisesti selviytyminen. Lisäksi uusiin tilanteisiin ja ympäristöön sopeutuminen tuottaa kehitysvammaiselle henkilölle yleensä kohtuuttomia haasteita; kommunikointi muiden kanssa, ihmissuhteiden luominen sekä omien asioiden hoitaminen saattavat olla hänelle hyvin vaikeita. Noin yhdellä prosentilla suomalaisista on jonkinasteinen kehitysvamma. (Åberg, 2021.)

Kehitysvamman aste voidaan luokitella neljään eri luokkaan sen perusteella, kuinka hyvä tai heikko henkilön toimintakyky on. Nämä ovat lievä, keskivaikea, vaikea ja syvä. Lievän kehitysvamman omaavilla on useimmiten luku- ja kirjoitustaito, mutta he tarvitsevat usein edunvalvojan hoitamaan viralliset asiat. Jos henkilöllä on keskivaikea tai vaikea kehitysvamma, tarvitsee hän vahvaa tukea ja ohjausta

arjessaan. (Åberg, 2021.) Nämä henkilöt käyttävät lähes aina myös asumispalveluita (Kari ja muut, 2020, s. 35). Syvän kehitysvamman omaavan henkilön tulee saada ympäri vuorokauden tapahtuvaa valvontaa ja tarvitsee apua arjen jokaisessa tilanteessa, kuten syömisessä, pukeutumisessa ja peseytymisessä (Åberg, 2021).

Kehitysvammaisen henkilön kuntoutus mahdollistaa usein nykyisen toimintakyvyn säilyttämisen sekä kehitysvammasta aiheutuvien haittojen lieventämisen (Tukiliitto ry, n.d.). Kuntoutus kehitysvammaiselle järjestetään yksilöllisen suunnitelman pohjalta muun muassa henkilön arjen sekä sosiaalisten taitojen perusteella. Se antaa hänelle mahdollisimman itsenäisen ja hyvän, omannäköisen elämän. Pääpaino kuntoutuksessa on usein niiden taitojen harjoittelemisessa, jotka ovat tärkeitä juuri sillä hetkellä elämässä. (Kari ja muut, 2020, s. 40.) Kehitysvammaisen henkilön kuntoutus voi koostua esimerkiksi erilaisista terapioista ja apuvälineistä (Tukiliitto ry, n.d.).

Autismin kirjolla tarkoitetaan neurobiologisia muutoksia aivoissa, jotka näkyvät usein jo varhaislapsuudessa. Muutokset aiheuttavat poikkeavuuksia sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, kommunikaatiossa sekä käyttäytymisessä. Haasteita saattaa olla esimerkiksi katsekontaktissa, toisen ihmisen käyttäytymisen tulkitsemisessa ja aistien ali- tai yliherkkyyksien osalta. Autismin kirjon ilmeneminen on kuitenkin hyvin yksilöllistä. (Kari ja muut, 2020, s. 67.)

Kuntoutus ja arjen tukitoimet järjestetään autistisen henkilön kognitiivisen tason ja toimintakyvyn sekä piirteiden vaikeusasteen mukaan. Jos autistisen henkilön kognitiivinen kehitys on normaalia, pärjää hän arjessaan lähes itsenäisesti. Hän voi asua omatoimisesti, muodostaa parisuhteen, työskennellä sekä opiskella kevyiden tukitoimien avulla. Näitä ovat esimerkiksi tukikeskustelut, neuropsykiatriset valmennukset tai psykoterapeuttiset menetelmät. (Kari ja muut, 2020, s. 68–69.)

Noin 30 prosentilla autismin kirjon henkilöistä on liitännäisdiagnoosina kehitysvamma. Kehitysvammaisen autistisen henkilön liitännäissairauksia ja käyttäytymi-

sen ominaispiirteitä ovat esimerkiksi stereotyyppinen ja itseään vahingoittava käytös, epilepsia ja kielenkäytön häiriö. (Autismiliitto, 2022.) Autistinen, kehitysvammainen aikuinen tarvitsee usein vahvaa tukea ja ohjausta arjessaan. Vaikeasti autistisen henkilön kuntoutukseen voivat kuulua esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden ja vuorovaikutuksen harjoittelu, strukturoitu päiväjärjestys sekä kuvakorttien käyttö vuorovaikutustilanteissa. (Kari ja muut, 2020, s. 69.) Tuetulla päätöksenteolla on suuri merkitys autistisen kehitysvammaisen aikuisen arjessa. Se on tukea, joka auttaa häntä tekemään omaa elämäänsä koskevia päätöksiä. (Autismiliitto, 2022.)

5.2 Liikuntavammaisuus

Liikuntavammaisella tarkoitetaan henkilöä, jolla on jokin vamma, ja tämä vaikeuttaa liikkumista. Vammansa vuoksi henkilö tarvitsee erilaisia liikkumista tukevia apuvälineitä. (Ihantola, 2019, s. 6.) Vamma on voinut olla synnynnäinen tai tapaturman seurauksena aiheutunut. Liikkumista rajoittava vamma voi olla lyhytaikainen tai tilapäinen sairauden jälkitila tai pitkäaikainen, esimerkiksi synnynnäinen kehityshäiriö. Liikuntavammoja ovat muun muassa nivelreuma, CP-vamma, selkäydinvamma, aivovamma sekä lihassairaudet. (Malm, Matero, Repo & Talvela, 2006, s. 253.)

Liikuntavammaisuus on yksi yleisimmistä vamman muodoista. Sitä aiheuttavat esimerkiksi synnynnäiset raajojen epämuodostumat, halvaantumiset tai kipu ja särky. Liikuntavamma vaikeuttaa esimerkiksi voimantuottoa, tasapainoa, liikkumisen nopeutta sekä tarttumista ja muuta käsien käyttämistä. Liikuntavammaiset ovat varsin monimuotoinen ryhmä; yleensä heitä yhdistää vain liikkumista vaikeuttava vamma. (Malm ja muut, 2006, s. 253.)

5.3 Pitkäaikaissairaus

Pitkäaikaissairaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on vähintään kuusi kuukautta kestävä sairaus. Sairaus vaatii säännöllistä hoitoa ja terveydenhuollon seuranta.

(Bergman, 2023, s. 6.) Yleisimmät perusterveydenhuollon diagnosoimat ja hoitamat pitkäaikaissairaudet ovat muun muassa astma, 2-tyyppin diabetes, iskeemiset sydänsairaudet, verenpainetauti, nivelrikot, selkäsäryt sekä mielenterveyden sairauksista masennus ja ahdistuneisuushäiriöt (Laatikainen, Linna & Wikström, 2021).

Osa pitkäaikaissairaista pystyy toimimaan lähes normaalisti arjessaan, mutta joidenkin pitkäaikaissairauksien hoito on taas vaativampaa, ja ne vaikuttavat eri tavoilla toimintakykyyn. Työikäisillä henkilöillä pitkäaikaissairaudet vaikuttavat usein työkykyyn sitä heikentäen. (Soste, 2018a.) Joissakin tilanteissa pitkäaikaissairauden vaikutus työ- ja toimintakykyyn on niin suuri, että ihmisellä ei ole enää mahdollisuutta ansiotulojen kerryttämiseen ja oman alansa työn tekemiseen. Noin 1,9 miljoonaa suomalaista sairastaa jotakin pitkäaikaissairautta. (Bergman, 2023, s. 6–7.)

Pitkäaikaissairaudella on vaikutusta myös sitä sairastavan nuoren elämään. Nuoruudessa yhteenkuuluvuuden tarve saattaa tarkoittaa myös halua unohtaa oma pitkäaikaissairaus ja siihen liittyvät asiat, kuten lääkitys. Nuori elää hetkessä eikä huolehdi tulevasta, mikä saattaa johtaa esimerkiksi pitkäaikaissairauden hoidon laiminlyöntiin. (Terveyskylä, 2022.) Nuoren aikuisen elämässä pitkäaikaissairaudella voi olla vaikutusta esimerkiksi asumiseen, talouden hoitoon sekä työ- ja opiskelupaikan valintaan liittyen (Terveyskylä, n.d.).

5.4 Vammaisuus ja nuoruus

Murrosiässä vammainen nuori saattaa kokea voimakkaasti oman erilaisuutensa (Malm ja muut, 2006, s. 398). Vammaisen nuoren murrosikä voi alkaa aikaisemmin ja kestää pidempään kuin vammattomilla vertaisilla. Kehitysvammaisilla nuorilla psyykinen kehitys saattaa pysähtyä tietylle tasolle tai edetä hitaammin. Myös fyysisen vamman omaavat nuoret saattavat kokea voimakkaan kriisivaiheen. Tämä

kaikki haastaa vammaisen nuoren itsetuntoa ja voi tuoda mukanaan vammattomiin verrattuna suuremmat nuoruusiän kriisit. Näiden käsittely vie siten myös pidemmän ajan vammaisen nuoren nuoruudesta. (Kari ja muut, 2020, s. 164–165.)

Nuoruuteen kuuluu asteittaisesti etenevä irtaantuminen vanhemmista ja samalla myös identiteetin muodostaminen (Malm ja muut, 2006, s. 397). Kuitenkin vammaisia lapsia on ollut tapana suojella voimakkaasti sekä estää heitä kohtaamasta pettymyksiä elämässä. Ylisuojelevat vanhemmat saattavat kieltää vammaiselta lapseltaan vammattomille sallitut asiat esimerkiksi loukkaantumisen pelossa. Tämä jatkuu yleensä myös nuoruudessa. Usein syntymästä saakka vammaisena olleet tai lapsena vammautuneet itsenäistyvätkin ikätovereitaan myöhemmin. (Laitinen & Pietilä, 2022, s. 32, s. 43.) Lisäksi nuori on voinut joutunut elämässään turvautumaan paljonkin vanhempiensa apuun, minkä vuoksi itsenäistyminen voi olla haastavaa. Varsinkin fyysisesti vammaisilla nuorilla voi olla vaikea kapinoida ja irtaantua vanhemmista, koska nämä voivat olla hänen tärkeimpiä auttajiansa ja avustajiansa arjessa. (Malm ja muut, 2006, s. 396–397.)

Kehitysvammaisten nuorten itsenäistymisen tukemisessa olisi tärkeää, että heidän oikeutensa tunnustetaan ja heidät nähtäisiin aikuistuvina tasavertaisina ihmisinä. Ylipäätään vammaisen nuori on tärkeä nähdä yksilönä ja tukea häntä omannäköisen elämän toteuttamisessa. (Kari ja muut, 2020, s. 164–165.) Itsenäistymisen ja nuoren oman vapaa-ajan tukemisessa olisi hyvä, että nuorella olisi perheen ulkopuolinen avustaja, jolloin vanhempia ei tarvita (Malm ja muut, 2006, s. 397).

Martin (2016) on tutkinut väitöskirjassaan vammaisia nuoria sekä heidän elämänpolkujensa muotoutumista liittyen nuorten kokemuksiin ja niihin antamiin merkityksiin. Tutkimuksessa tarkasteltiin yleistä tyytyväisyyttä elämään sekä koettua terveyttä eri osa-alueilla elämässä. Tutkimuksen mukaan vammaiset nuoret olivat varsin tyytyväisiä elämäänsä. Terveiden osa-alueista sosiaalinen terveys oli nuorilla parhaimmalla tasolla, vaikka huoli omasta terveydentilastaan oli huolista suurin. Liikuntavammaiset kokivat ystävyysuhteensa riittäviksi, toisaalta monivammaiset mielsivät ystävyysuhteensa vähäisiksi. Kaikkia vammaisia nuoria yhdisti

kuitenkin kokemus siitä, että he joutuvat ponnistelemaan vammattomia ikätovereitaan enemmän saavuttaakseen haluamansa asiat elämässä. Joillekin nuorista vammaisuus vaikutti eniten persoonalliseen identiteettiin ja elämään, toisille vammaisuus oli vain osa sitä. Koulussa tapahtuneilla ryhmistä poissulkemisilla ja syrjinnällä oli ollut eniten vaikutusta vammaisten nuorten sosiaalisen identiteetin muodostumiseen.

6 OSALLISUUS

Osallisuudella tarkoitetaan henkilön osallistumista ja vaikuttamista omaan elämäänsä, ympärillä oleviin yhteisöihin sekä yhteiskuntaan niin, että hänelle syntyy yhteisöllisyyden kokemus (THL, 2024). Ihmisen oma kokemus osallisuudesta syntyy, kun hän kokee kuuluvansa johonkin yhteisöön. Ihminen pystyy vaikuttamaan omiin asioihinsa ja yhteisöjensä sisällä, kun hän kokee osallisuutta. (Soste, 2018b.)

Ihmisen osallisuus voi toteutua vain, jos hänellä on käytettävissään riittävät aineelliset resurssit, hän on oman elämänsä päätöksenteossa toimijana ja silloin, kun hänellä on sosiaalisesti merkityksellisiä suhteita ja jäsenyyksiä erilaisissa ryhmissä. (THL, 2024.) Osallisuuden toteutumisen edellytys on myös se, että ihmisellä on kykyä ja tilaa käyttää voimavarojaan. Tällä tarkoitetaan muun muassa sosiaalista pääomaa, voimaantumista ja yhteisöllisyyttä. Erilaiset järjestöt edistävät toimintansa avulla näitä ihmisen kykyjä, ja näin luovat ihmiselle mahdollisuuksia osallisuuden kokemiselle. (Soste, 2018b.)

Osallisuus voi toteutua, kun ihmisellä on oikeus tiedon saamiseen ja tuottamiseen tai hänet otetaan mukaan oman elinympäristönsä suunnitteluun. Syvemmällä tasolla osallisuus toteutuu, kun ihminen saa olla osallisena oman elämänsä ja käyttämiensä palveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa tai kun hän saa osallistua palveluiden kehittämiseen. (Soste, 2018b.)

6.1 Nuorten osallisuus nuorisotyössä

Velvoitteesta nuorten osallisuudesta nuorisotyössä määrätään nuorisolaissa (2016/1285 2§). Laki velvoittaa kuntia edistämään nuorten osallisuutta sekä vaikuttamismahdollisuuksia ja kykyä vaikuttaa yhteiskunnassa. Aikuisten ei tulisi määritellä sitä, mitä nuorten osallisuus on vaan sen tekevät nuoret itse. Nuoret tarvitsevat kuitenkin osallisuutensa luomiseen aikuisten tuen, koska heiltä puuttavat usein resurssit tai monipuolinen osaaminen osallisuuden toteuttamiseksi jo-

kaiselle nuorelle. Aikuinen toimii siis ennemminkin nuorten tukijana ja tiedonantajana kuin esteiden luojana. Aidosti nuorilähtöinen toiminta syntyy itse nuorten lähtökohdista ja heidän aktiivisuudestaan käsin. (Kekki, Kovalainen & Ollikainen (toim.), 2023, s. 13.)

Nuorisoalan eri järjestöissä osallisuuden edistämiseen panostetaan vuosi vuodelta yhä enemmän. Osallisuudella nuorisoalan järjestötoiminnan sisällä tarkoitetaan yhteisöön kuulumisen ja mukanaolon mahdollisuutta. Jokaisella nuorella on päättävältä toiminnan ja osallistumisensa suhteen omien voimavarojensa mukaan. Jotkin nuorisjärjestöt pitävät yllä nuorten ääntä ja osa järjestöistä tuottaa taas nuorten osallisuutta edistäviä palveluita. Eri nuorisjärjestöt antavat erilaisia, matalan kynnyksen kokemuksia osallisuudesta toimintaan osallistuville nuorille. Esimerkiksi harrastusjärjestöjen toiminnan luonteeseen liittyy vahvasti yhteenkuulumisen tunne ja aktivistijärjestöissä korostuu vaikuttamisen mahdollisuus. Nämä molemmat liittyvät osallisuuteen ja ovat osa sitä. (Kekki ja muut 2023, s. 29–30.)

Nuorten osallisuutta nuorisotyössä on tutkinut Ilona Rakkola (2023) kandidutkielmassaan Nuorten kulttuurinen osallisuus: tapaus Katutaidetemppelellä Jyväskylässä. Rakkolan mukaan nuoret pitivät Katutaidetyöpajaleireistä, ja osallisuuden osa-alueet toteutuivat kohtalaisesti. Pauli Prokki on tutkinut nuorten osallisuutta nuorisotilalla opinnäytetyössään Nuorten osallisuus Itä-Vantaalla (2017). Opinnäytetyössään hän kartoitti Itä-Vantaan nuorisotilan nuorten kokemusta omasta osallisuudestaan nuorisotilalla. Tuloksista kävi ilmi, että nuorisotilalla osallisestaan nuoria, mutta heikosti. Lisäksi nuorten kiinnostus toteuttaa toimintaa muille nuorille oli vähäistä.

6.2 Vammaisen henkilön osallisuus

Vammaisen henkilön osallisuus tarkoittaa sitä, että hän saa olla mukana yhteiskunnan eri toiminnoissa. Tähän voivat kuulua esimerkiksi asiakaslähtöisyys, osallistuminen, yhteisöllisyys ja valinnanvapaus. Vammaisen henkilön kokeessaan yh-

teiskunnallista osallisuutta voi hän harrastaa, työskennellä ja toimia aktiivisesti yhteiskunnassa. (Kari ja muut, 2020, s. 126–127.) Vammaisen henkilön osallisuutta edistää esimerkiksi oikeus vaikuttaa vammaispalveluiden kehittämiseen sekä itseään koskeviin päätöksiin vammaispalveluiden piirissä. Tätä varten on perustettu asiakasosallisuusryhmiä, jotka vaikuttavat vammaissosiaalityön alueella. (THL, 2024.) Yhteiskunnallista osallisuutta vammaisilla henkilöillä edistävät myös yhteiskunnan toimintojen esteettömyys kaikilla sen tasoilla. Esteettömyys ja saavutettavuus ovat edellytyksiä sille, että ihminen voi elää itsenäisesti ja osallistua elämän eri osa-alueilla sekä yhteiskunnan toimintaan. (THL, 2023b.)

Vammaisen henkilön arjessa osallisuus voi näkyä toimintakyvyn vahvistamisena, vahvuuksien tukemisena sekä mahdollisuutena käyttää omia kommunikaatiotapoja ja tehdä omia valintoja. Osallisuus voi tulla esiin jokapäiväisessä elämässä myös itsemääräämisoikeuden kunnioittamisen, osallistumisen tukemisen sekä mielekkään arjen mahdollistamisen kautta. (Kari ja muut, 2020, s. 131.)

Vammaisten henkilöiden yhteisöllinen osallisuus linkittyy vahvasti osallisuuteen, ja siihen kuuluu mahdollisuus toimintaan muiden kanssa. Vamma saattaa joskus johtaa siihen, että ihminen sulkeutuu kotiinsa vammaan liitettyjen ennakkoluulojen ja stereotyyppillisten asenteiden vuoksi. Yhteisöllistä osallisuutta voidaan edistää järjestämällä esteettömiä harrastusmahdollisuuksia ja tapahtumia. Vammaisen henkilön halu yhteisöllisyyteen vaihtelee henkilön mukaan, mutta siihen voi tarvittaessa kannustaa. Joskus osallistuminen muista vammaisista henkilöistä koostuvaan toimintaan voi olla helpompaa yhtäläisten kokemusten ja kommunikointikeinojen vuoksi. (Kari ja muut, 2020, s. 131–132.)

7 NUORISOYHTEISTYÖ SEITIN VAPPURIEHA -TAPAHTUMA

Seuraavissa kappaleissa käsitellään sitä, kuinka tapahtuman suunnittelu eteni tapahtuman suunnittelutyöpajasta lähtien tapahtumapäivään asti.

7.1 Tapahtuman suunnittelu

Tutkimuslupa saatiin Pohjanmaan yhdistyksiltä helmikuun lopussa. Projektin suunnittelu aloitettiin maaliskuun alussa, jolloin opinnäytetyön tekijät kokoustivat Seitin Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan paikallistoiminnan koordinoijan kanssa Pohjanmaan yhdistysten tiloissa. Tapaamisessa ideoitiin tulevan tapahtuman suunnittelutyöpajaa sekä sen mahdollista ajankohtaa. Samalla laitettiin myös viestiä Seitin paikallistoiminnassa mukana oleville nuorille siitä, haluaisivatko he olla mukana kanssamme suunnittelemassa tapahtumaa, joka houkuttelisi mahdollisimman monta nuorta paikalle tutustumaan Nuorisoyhteistyö Seittiin ja sen paikallistointintaan. Nuoret olivat innolla mukana suunnittelemaan tapahtumaa.

Tapahtuman suunnittelutyöpajan ajankohdaksi sovittiin 27.3.2024 klo 16.30–18.30, jolloin Nuorisoyhteistyö Seitin nuorisotyön suunnittelijakin pääsi mukaan. Suunnittelutyöpajan tilaksi päätettiin Pohjanmaan yhdistysten toimisto. Lisäksi sovittiin, että paikallistoiminnan koordinoija tekisi suunnittelutyöpajasta mainoksen Nuorisoyhteistyö Seitin sosiaalisen median tileille (Liite 1.). Liitteellä 2 on suunnittelutyöpajan mainostekstit.

Tapahtuman suunnittelutyöpaja järjestettiin sovittun mukaan. Tapahtumaa oli suunnittelemassa viisi 18–29-vuotiasta nuorta. Aluksi nuorten kanssa käytiin läpi se, että tapahtuma on osa tutkimusta sekä tietosuojakysymykset. Tämän jälkeen siirryttiin tapahtuman ideointiin. Työpajassa käytettiin suunnittelun ja ideoinnin apuna *Porrasmenetelmää* (Stepladder technique) (Halme, 2022).

Porrasmenetelmässä jokaisen ryhmän jäsen tulee kuulluksi tasavertaisesti, ei vain kovaäänisimmät ja sosiaalisimmat. Porrasmenetelmä toimii seuraavanlaisesti: Aluksi ryhmän vetäjät esittävät ongelman, johon halutaan saada ratkaisu. Tämän

jälkeen kaksi osallistujaa jää huoneeseen, muut lähtevät pois. Huoneeseen jääneet kaksi kirjoittavat tai keskustelevat ideoistaan toistensa kanssa. Muut huoneen ulkopuolella olevat pohtivat ja kirjoittavat ideoita itsekseen. Tämän jälkeen yksi osallistuja kerrallaan tulee takaisin huoneeseen. Hän kertoo tai kirjoittaa aluksi ideansa muille, jonka jälkeen aloitetaan keskustelemaan muiden ideoista. Tällä tavalla jatketaan, kunnes kaikki ovat huoneessa. (Halme, 2022.) Suunnittelutyöpajassa menetelmää sovellettiin, koska jotkut nuorista kommunikoivat muulla tavalla kuin puhumalla.

Tarkka kysymys nuorille ennen Porrasmenetelmää oli: Järjestämme yhdessä yhden illan eli noin kolmen tunnin tapahtuman. Millainen se teidän mielestänne olisi, jotta saataisiin houkutelua uusia nuoria mukaan? Nuorilla oli monipuolisia ideoita, esimerkkeinä näistä muun muassa keilaus, konsertti tai yhdessä ruokaileminen. Lisäksi ehdotettiin yhden illan infopistettä, jossa uudet nuoret voisivat käydä kysymässä toiminnasta. Nuorten ideat kerättiin ja kirjoitettiin yhteen, ja ehdotuksista etsittiin yhteneväisyyksiä. Näin tuleva tapahtuma vastaisi mahdollisimman monen mukana olleen nuoren ehdotuksia ja odotuksia. Yhdessä keskustelemalla ja ideoimalla tapahtuma saatiin suunniteltua. Nuorisoyhteistyö Seitti pystyi avustamaan tapahtumaan liittyvissä kustannuksissa.

Nuoret päättivät nimetä tapahtuman ”Seitin vappuriehaksi”. Tapahtuman paikaksi päätettiin Vaasan pääkirjaston Draama-sali ja ajankohdaksi nuoret valitsivat maanantain 29.4.2024 klo 17–19.30. Tapahtuma olisi suunnattu kaikille 13–29-vuotiaille nuorille mahdollisesta diagnoosista tai vammasta riippumatta, ja mainonta toteutettaisiin sen mukaan. Tapahtumassa esiintyisi paikallinen vaasalainen bändi ja siellä tarjailtaisiin munkkeja ja limsaa. Paikallistoiminnan nuoret ja koordinoija esittelisivät Seitin paikallista ja valtakunnallista toimintaa. Nuoret toivoivat tapahtumaan lisäksi ohjelmanumeroa, jossa entisiä Seitin jäseniä haastateltaisiin heidän kokemuksistaan Seitistä.

Ennen suunnittelutyöpajan loppua päätettiin tapahtuman suunnitteluun liittyvä työnjako. Taulukossa 1 esitellään Vappuriehan vastuutehtävien jakautuminen nuorten sekä muiden järjestelyyn osallistuneiden kesken.

Taulukko 1. Seitin Vappuriehan suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvä vastuunjako.

TEKIJÄ	VASTUUTEHTÄVÄ
Pohjanmaan yhdistykset	<ul style="list-style-type: none"> - Mainostaminen jäsenyhdistyksille - Mainosten rahoittaminen
Nuorisoyhteistyö Seitti	<ul style="list-style-type: none"> - Tarjottavien, tilan ja bändin rahoittaminen - Tapahtuman mainostaminen Nuorisoyhteistyö Seitin Facebook-tilillä
Opinnäytetyön tekijät	<ul style="list-style-type: none"> - Haastattelijan hankkiminen, työ- ja päivätoimintayksiköissä mainostaminen. - Tilavaraus - Mainosten lähettäminen organisaatioihin ja oppilaitoksiin.
Seitin paikallistoiminnan koordinaattori	<ul style="list-style-type: none"> - Vappuriehan mainoksen tekeminen - Yhteydenotto entisiin seittinuoriin haastattelua varten - Yhteydenotto Vaasa-lehteen - Mainostaminen ammattioppilaitoksessa sekä lukiossa
Nuoret 1 ja 2	<ul style="list-style-type: none"> - Bändin etsiminen (VAASA PALAA) - Mainoksen tekeminen Nuorisoyhteistyö Seitin Instagramiin.
Nuoret 3 ja 4	<ul style="list-style-type: none"> - Munkkien, limsan ja siman hankkiminen - Haastateltavien etsiminen.

Nuoret 5 ja 6	- Mainostaminen
Nuoret 7 ja 8 (ammattiopiston opiskelijat)	<ul style="list-style-type: none"> - Kävijöiden palautteenannon organisoiminen ja palautekysymykset - Haastattelukysymysten laatiminen.

Tapahtumaa päätettiin markkinoida Seitin sosiaalisen median alustoilla ja Vaasan alueella muun muassa Puskaradiossa, Vaasan ammattikorkeakoululla, Vasa yrkesakademilla sekä Vaasan lyseon lukiolla. Yhdessä sovittiin myös, että Vaasa-lehden ollaan yhteydessä tapahtumaan liittyen ja kysyttäisiin mahdollisuudesta tehdä mainos tapahtumasta. Tapahtumaa ja Seitin toimintaa päätettiin markkinoida myös yhdessä kaksikielisessä sekä yhdessä ruotsinkielisessä työ- ja päivätoimintayksikössä Pohjanmaan hyvinvointialueella. Lisäksi sovittiin, että uusia mainostuskohteita saa ehdottaa tapahtuman suunnittelun edetessä. Nuorten kanssa luotiin vielä WhatsApp -ryhmän, jotta tiedottaminen tapahtuman suunnitteluun liittyen olisi helppoa.

Heti suunnittelutyöpajan jälkeen aloitettiin Seitin Vappuriehan järjestelyt. Tässä vaiheessa tapahtuman järjestäjänuoriin saatiin vielä yksi innokas seittinuori mukaan. Hän huolehti bändiin liittyvistä asioista yhdessä toisen nuoren kanssa (Taulukko 1.). Nuorisoyhteistyö Seitti vastasi tapahtumaan liittyvistä kustannuksista, joten kaikki tapahtumaan liittyvät palkkioehdotukset lähetettiin hänelle hyväksyttäväksi. Erillistä haastattelijaa ei hankittu, vaan yksi suunnitteluryhmän jäsenistä toimi haastattelijana. Entisiä seittinuoria saatiin haastateltaviksi kaksi.

Vappuriehan suunnitteluvaiheen puolessavälissä opinnäytetyön tekijät saivat yhteydenoton paikallisen ammattioppilaitoksen opettajalta, että kaksi opiskelijaa haluaisi päästä mukaan suunnittelemaan tapahtumaa. Tapaaminen järjestettiin opiskelijoiden sekä heidän opettajansa kesken, jossa opiskelijoille kerrottiin Nuorisoyhteistyö Seitin toiminnasta sekä Vappuriehasta. Seitin nuoret olivat saaneet

päättää vastuutehtävät opiskelijoille, jotka olivat haastattelukysymysten laatiminen ja palautteen keräämisestä tapahtumassa käyneiltä (Taulukko 1.). Opiskelijat lisättiin myös yhteiseen WhatsApp-ryhmään.

Tapahtuman mainos valmistui huhtikuun alussa. Mainos tehtiin sekä suomeksi (Liite 3.) että ruotsiksi (Liite 4.), jotta tapahtuma saavuttaisi mahdollisimman monta nuorta. Suurin osa Seitin nuorista osallistui tapahtuman mainostamiseen (Taulukko 1.). Mainoksen valmistumisen jälkeen yksi nuorista teki siitä päivityksen Nuorisoyhteistyö Seitin Instagram-tilille ja kirjoitti mainostekstin (Liite 5.).

Mainos lähetettiin sähköpostilla monelle eri organisaatiolle ja järjestölle. Heitä pyydettiin ystävällisesti jakamaan tietoa tapahtumasta organisaatossaan tai järjestössään, jos mahdollista. Järjestöistä mainos lähetettiin Folkhälsanille, DUV i Vasanejdenille, Seinäjoen Invalidiliitolle sekä Vaasan seudun kehitysvammaisten tukiry:lle. Opinnäytetyömme yhteistyökumppanilta Pohjanmaan yhdistykset ry markkinoi tapahtumaa heidän sosiaalisen mediansa alustoilla. Pohjanmaan yhdistykset ilmoittivat tapahtumasta jäsenjärjestöilleen viikkokirjeessään. Myös Seitin nuorisotyön suunnittelija osallistui markkinointiin tiedottamalla tapahtumasta Seitin Facebook-tilillä.

Mainos lähetettiin tiedoksi ammatillisille erityisoppilaitoksiin Luoville ja Optimalle sekä Vaasan kaupungin nuorisopalveluille. Mainokset tapahtumasta jätettiin myös Vaasan ammattikorkeakoululle ja Yrkeshögskolan Novialle. Vaasa-lehden toimittaja kirjoitti tapahtumasta jutun lehteen. Tapahtumasta tehtiin päivitys Vaasan julkiseen puskaradioon.

Tapahtumaa mainostettiin kahdessa Pohjanmaan hyvinvointialueelle kuuluvassa kaksikielisessä sekä ruotsinkielisessä työ- ja päivätoimintayksikössä. Nuorille asiakkaille kerrottiin Nuorisoyhteistyö Seitin paikallisesta ja valtakunnallisesta toiminnasta ja siitä, millaista toimintaa se pitää sisällään. Asiakkaille kerrottiin tapahtumasta, ja siihen liittyvät mainokset sekä infomateriaali Seitin paikallistoimin-

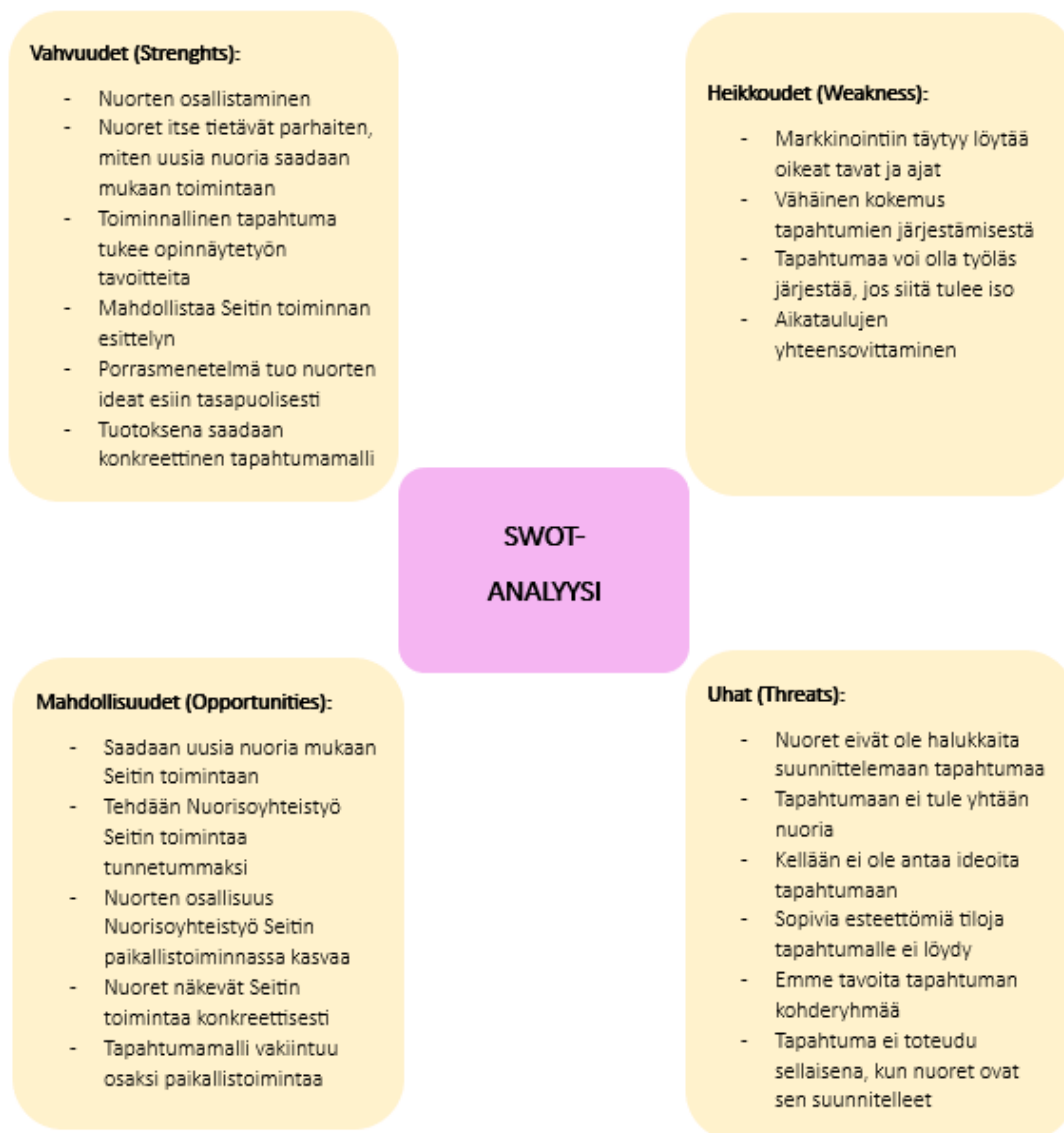
nasta jaettiin halukkaille. Mainos lähetettiin lisäksi vielä tiedoksi erääseen Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalveluiden yksikköön, jossa asiakkaina on alaikäisiä nuoria.

Lopuksi haastattelu- ja palautekysymykset tarkastettiin ja käännettiin ruotsiksi. Pohjanmaan yhdistyksiltä saatiin esitteitä sekä Seitin että POHY:n toimintaan ja tuleviin tapahtumiin liittyen. Lisäksi Seitin nuorisotyön suunnittelijalta saatiin tervehdysvideo kävijöille, jossa hän kertoo Seitin valtakunnallisesta toiminnasta. Nuorisotyön suunnittelija lähetti videon näytettäväksi, koska ei itse päässyt tapahtumaan mukaan.

7.2 Projektin SWOT-analyysi

SWOT-analyysi perustuu neljään eri osa-alueeseen ja se on tyypiltään yhteenvedollinen synteesisinomainen analyysi. Tässä analyysinmenetelmässä strategista asemaa tarkastellaan eri näkökulmista vertailemalla yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia suhteessa toimintaympäristön uhkiin ja mahdollisuuksiin. SWOT:n osa-alueita ovat **Strengths** (vahvuudet), **Weaknesses** (heikkoudet), **Opportunities** (mahdollisuudet) ja **Threats** (uhat). SWOT-analyysi tehdään usein yrityksen toiminnasta, mutta sitä voidaan kuitenkin soveltaa muillakin tieteenaloilla. (Vuorinen, 2013, s. 64.) Kuviossa 1 on SWOT-analyysi opinnäytetyöstä eli tapahtuman suunnittelemisesta sekä tapahtumasta uusille nuorille Seitin paikallistoimintaan mukaan saamiseksi.

Kuvio 1. SWOT-analyysi opinnäytetyöstä.

7.3 Tapahtuman toteutus

Tapahtumapäivän aamuna tarjottavat haettiin sovituksen mukaisesti. Järjestelyt aloitettiin Draama-salissa tilavarauksen alettua. Tilaan laitettiin esille tarjottavat sekä

esitteitä Seitin valtakunnallisesta ja paikallisesta toiminnasta sekä Pohjanmaan yhdistysten toiminnasta, nuorten kahveista ja tulevista tapahtumista.

Tapahtuman ohjelma aloitettiin kello 17.15 Nuorisoyhteistyö Seitin nuorisotyön suunnittelijan tervehdysvideolla. Tämän jälkeen oli entisten seittinuorten haastattelut. Heiltä kysyttiin muun muassa, mikä oli Seitissä parasta ja miksi he suosittelisivat Seitin toimintaa myös muille nuorille. Bändi aloitti esiintymisensä kello 18, ja se kesti puoli tuntia. Tämän jälkeen suurin osa kävijöistä lähti. Kävijöiltä pyydettiin vielä, että he antaisivat palautetta tapahtumasta ennen lähtöä.

8 TULOKSET

Tapahtuman jälkeen nuorille lähetettiin vastattavaksi Google Forms-lomake, jossa kartoitettiin heidän näkemyksiään osallisuuteensa liittyen (Liite 6.). Kysymykset on muokattu Osaamiskeskus Kentaurin osallisuusmittarin kysymyksistä. Nuorille annettiin mahdollisuus myös vapaaseen palautteeseen ”vapaa sana” -kohdassa. Tämän kohtaan nuoret saivat kirjoittaa opinnäytetyöntekijöille terveisiä tai muita asioita, jotka he halusivat tuoda esiin. Kokonaisuudessaan kyselyyn vastasi viisi nuorta Nuorisoyhteistyö Seitin vappuriehan suunnittelu- ja järjestämisryhmästä.

8.1 Yhteenkuuluvuuden tunne

Kyselyn tuloksista käy ilmi yhteenkuuluvuuden tunne ja sen merkitys nuorille tapahtumaa suunniteltaessa ja järjestettäessä. Monen vastaajan mielestä parasta oli se, että sai olla mukana muiden kanssa luomassa tapahtumaa yhdessä. Lisäksi mahdollisuudesta päästä oppimaan tapahtumien järjestämisestä kiiteltiin.

”Yhteisöllisyyden tunne”

”Oli hienoa päästä olemaan mukana porukassa ja nähdä miten tapahtumia suunnitellaan”

Vapaaseen palautteeseen oli vielä kirjoitettu kommentti, jossa tulee esiin vastaajan kokemus yhteisöllisyydestä sekä ennen kaikkea näkemys tasapuolisesta kohtelusta nuorten kesken.

”Työtehtävät oli jaettu hyvin ja porukassa oli muutenkin hyvä ryhmähenki.”

8.2 Mieluisat suunnittelu- ja järjestämistehtävät

Kyselymme vastausten perusteella useampi nuori piti hänelle annetuista vastuutehtävistä tapahtuman järjestämiseen sekä markkinointiin liittyen. Suunnitteluvaiheessa vastuutehtävät oli jaettu nuorten kanssa heidän omaa mielipidettään kuunnelle ja jokainen sai valita itselleen mieluisan vastuutehtävän. Valinnan mahdollisuus vastuutehtäviin liittyen näkyy myös vastauksissa.

”Bändin ja sosiaalinen media olivat mieleisiä tehtäviä minulle.”

”Munkki- ja juomatilaus. Pidin tehtävästä, sillä sain kysyä tarjouksia ja olla yhteydessä.”

Yhdessä vastauksista tulee ilmi myös se, että vastaaja sai olla osallisena tapahtuman suunnittelussa ja järjestämisessä omien voimavarojensa mukaan, esimerkiksi vastuutehtävien määrään liittyen.

”Sain tehdä minulle sopivan määrän tehtäviä ja sain hyvät ohjeet, miten voisin tehtäväni toteuttaa. Sain tehdä palaute- ja haastattelukysymykset, mikä oli hienoa ja kun sai kehuja kysymyksistä.”

8.3 Mahdollisuus vaikuttaa tapahtuman sisältöön

Nuorilla on kyselyn vastauksien perusteella noussut esiin kokemus siitä, että heillä oli hyvät mahdollisuudet vaikuttaa tapahtuman sisältöön. Vastauksissa näkyy samalla myös se, että nuoret kokivat oman työpanoksensa olleen tärkeä osa tapahtuman onnistumista.

”Hyvin paljon, koska tilauksien hoitaminen oli olennainen osa tapahtumaa.”

”Koen, että pystyin vaikuttamaan tapahtumaan kysymyksiä avulla. Sain vaikuttaa siihen, mitä haastateltavilta kysyttiin ja moni sai varmaan lisää tietoa Seitistä.”

8.4 Tapahtuman kävijöiden palaute

Tapahtumassa kerättiin palautetta kävijöiltä sekä suomeksi (Liite 6.) että ruotsiksi (Liite 7.). Kävijöiltä saatu palaute oli anonyymiä, ja se annettiin kokonaisuudessaan Pohjanmaan yhdistyksille muun muassa kehittämistarkoitukseen. Palautteet voidaan jakaa kahteen eri luokkaan: positiiviset asiat ja kehitysideat.

Suurilta osin tapahtumasta pidettiin. Useamman mielestä tapahtuma oli hyvin järjestetty. Palautteissa kiiteltiin esimerkiksi hyvästä musiikista ja yhteishengestä. Tapahtuman kirjoitettiin olevan mahtava. Yhden mielestä haastattelut taas olivat tapahtumassa parasta. Erään palautteenantajan mielestä tapahtuma ei olisi enää

voinut olla parempi. Tarjoiluista erityisesti munkit olivat monen mieleen. Tapahtuman kaksikielisyydestäkin saatiin kiitosta. Lisäksi tilojen esteettömyys oli kävijöiden mieleen.

Tapahtumasta annettiin myös jonkin verran rakentavaa palautetta. Äänentoiston kovaäänisyydestä olisi voinut ilmoittaa etukäteen. Jollekin palautteenantajalle Seitin toiminta jäi arvoitukseksi. Yhden palautteenantajan mielestä tapahtuma oli ”järjestetty sinne päin”, ja yhdistystä olisi pitänyt markkinoida tapahtumassa enemmän. Seitin toiminnasta kertovat esitteet oli laitettu esille tilaan, mutta toiminnasta olisi toki voinut kertoa suullisestikin esimerkiksi haastattelutilanteessa tai ennen sitä.

9 YHTEENVETO JA ARVIOINTI

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli järjestää tapahtuma nuoria osallisten sekä luoda tapahtumamalli, joka on toistettavissa. Tarkoituksena oli saada enemmän nuoria, varsinkin ruotsinkielisiä, mukaan toimintaan sekä tuoda esiin vammaisille nuorille suunnattua nuorisotyötä.

Tavoitteessa vahvistaa nuorten osallisuutta opinnäytetyössä onnistuttiin hyvin. Kyselyyn vastanneet nuoret kokivat, että he olivat pystyneet vaikuttamaan tapahtuman sisältöön. Suomen sosiaali ja terveys ry:n eli SOSTE:n (2018b) mukaan osallisuuden kokemus syntyy silloin, kun ihminen pystyy vaikuttamaan yhteisöjen sisällä. Tässä tapauksessa nuoret olivat pystyneet vaikuttamaan yhteisön eli suunnitteluryhmän sisällä päätöksiin tapahtumaan liittyen, jolloin osallisuuden kokemuksia syntyi. Opinnäytetyössä nuorille annettiin mahdollisuus myös vaikuttaa heille tärkeän yhteisön, eli Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnan tapahtuman suunnitteluun, sillä tavalla ja siinä määrin, kuin he halusivat. Vastuutehtävät olivat selvästi nuorille myös mieluisia, sillä he olivat saaneet olla mukana tehtävien jakamisessa.

Yksilölle tärkeään yhteisöön kuuluminen synnyttää ihmisen oman henkilökohtaisen osallisuuden kokemuksen (Soste, 2018b). Nuorille oli vastauksien mukaan syntynyt osallisuuden kokemus, koska he pitivät tärkeänä sitä, että saivat olla osa Seitin Vappuriehan suunnitteluporukkaa. THL:n (2024) mukaan osallisuuden kokemus syntyy juuri silloin, kun ihminen saa vaikuttaa omaan yhteisöönsä. Tässä tapauksessa jokainen mukana ollut nuori sai vaikuttaa tapahtumaan oman työpanoksensa avulla, ja he kokivat sen tärkeänä tapahtuman onnistumisen kannalta. Tämä synnytti nuorille osallisuuden tunteen.

Tapahtumaan liittyvä työ toi nuorille varmasti myös muita hyötyjä. Nuorten itenäisyys sekä vastuunkanto todennäköisesti vahvistuivat, kun jokaisen vastuulla oli jokin tehtävä, joka piti hoitaa määräaikaan mennessä. He vahvistivat myös keskus-

telu- ja neuvottelutaitojaan sekä taitoa tuoda oma mielipide esiin, koska vappuriehän toteuttaminen edellytti yhteydenottoja eri tahoihin ja verkostoissa toimimista.

Opinnäytetyön tarkoitus toteutui hyvin. Vappuriehassa oli mukana uusia nuoria. Vappuriehaan osallistui palautteiden perusteella myös ruotsinkielisiä nuoria, joiden toivotaan löytävän myöhemmin myös paikallistoimintaan mukaan. Vappuriehän avulla tuotiin esille vammaisille nuorille suunnattua nuorisotyötä, koska tapahtumaa mainostettiin muillekin nuorille, kuin vain vammaisille tai pitkäaikaissairaille. Tapahtumasta tehtiin pieni mainos Vaasa-lehteen, mikä lisäsi näkyvyyttä. Nuorten kanssa luotiin yhdessä tapahtumamalli, ja se jäi paikallistoiminnan käyttöön mahdollisesti uudelleen toteutettavaksi.

Opinnäytetyö kehitti ammatillisesti, ja tapahtumien järjestäminen sujuu myös tulevaisuudessa työelämässä. Opinnäytetyö antoi paljon uutta tietoa nuorisotyöstä, vammaisuudesta sekä osallisuudesta, joka hyödyttää työelämässä. Sosionomi AMK -tutkinnon kompetensseista opinnäytetyö kehitti erityisesti Kriittinen ja osallisuutta edistävä yhteiskuntaosaaminen -kompetenssia (Sosiaalialan amk-verkosto, 2023). Opinnäytetyössä edistettiin pitkäaikaissairaiden ja vammaisten mahdollisuuksia toimia vapaaehtoisesti ja omatoimisesti osana kansalaisyhteiskuntaa sekä järjestöjä. Tapahtuman myötä vahvistettiin myös nuorten osallisuutta heille tärkeässä yhteisössä, eli Nuorisoyhteistyö Seitin paikallistoiminnassa. Opinnäytetyö kehitti arvioimaan sitä, miten yhteiskunnan normit ja toimintatavat voivat vaikuttaa vammaisen ihmisen osallistumiseen yhteiskuntaan, esimerkiksi nuorisotyöhön. Opinnäytetyön myötä tiedot ja taidot marginalisoitujen ryhmien osallistumismahdollisuuksien edistämisestä vahvistui. Toinen kompetenssi, jota opinnäytetyö kehitti, oli Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen (Sosiaalialan amk-verkosto, 2023). Opinnäytetyö oli kehittämishanke, joka on suunniteltu, toteutettu ja arvioitu alusta loppuun. Vappurieha kehitettiin nuorilähtöisesti ja nuoria osallistaen.

9.1 Eettiset kysymykset

Tutkimusta tehdessä otettiin huomioon Tutkimuseettisen neuvottelukunnan eettiset periaatteet ihmiseen kohdistuvassa tutkimuksessa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019). Tutkimus toteutettiin siten, että siitä aiheutui mahdollisimman vähän haittaa yhteisölle, ihmisille ja tutkimuskohteille.

Kehittämiprojektissa otettiin huomioon osallistujien itsemääräämisoikeus eli tapahtumaan ja sen suunnitteluun osallistuminen oli vapaaehtoista. Vapaaehtoisuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimukseen osallistumiseen ei painosteta eikä tutkittava saisi kokea näin. Tutkittavalle ei lisäksi saisi tulla kokemusta, että hänelle tulisi kielteisiä seurauksia, vaikka hän ei osallistuisi tutkimukseen. Tutkittavan täytyy olla mukana omasta tahdostaan. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019.)

Tutkittavalla pitää olla tiedossa ennen päätöstään osallistua, mitä tutkimukseen osallistuminen käytännössä tarkoittaa ja miten henkilötietoja säilytetään ja käsitellään (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019). Kaikki, jotka osallistuvat tapahtuman suunnitteluun tiesivät, että kyseessä on opinnäytetyö. Tutkimukseen osallistuva pystyi halutessaan kieltäytymään osallistumasta tutkimukseen ja keskeyttämään osallistumisensa missä vaiheessa tahansa, tällaista tilannetta ei kuitenkaan tutkimuksessa käynyt. Viestimisessä käytettiin tarvittaessa selkokieltä sekä muita kommunikointia tukevia tai korvaavia menetelmiä, jotta jokainen osallistuja ymmärsi ja tuli ymmärretyksi.

Tapahtuvaa suunnittelevien tai tapahtumaan osallistuvien nuorten henkilötietoja ei kerätty. Nuorten kanssa luotiin kuitenkin yhteinen WhatsApp-ryhmä. Tällöin viestittely tapahtumaan liittyvistä asioista sekä osallisuutta mittaavan kyselyn linkin jakaminen oli helpompaa, ja samalla saavutettiin kaikki tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuneet. Joidenkin nuorten kanssa viestiteltiin myös sähköpostin välityksellä. Opinnäytetyön prosessin loputtua kaikki opinnäytetyöhön liittyvät viestit ja kuvat poistettiin WhatsAppista ja sähköpostista.

Tapahtuman markkinoinnissa huomioitiin tutkimukseen osallistuvien yksityisyys siten, että työ- ja päivätoiminnan yksiköiden sekä yksikön, jossa on asiakkaina alakäisiä, nimiä ei mainittu. Seitin vappuriehassa otettiin valokuvia Nuorisoyhteistyö Seitin ja Pohjanmaan yhdistysten käyttöön heidän omien toimintatapojensa mukaan. Valokuvia tapahtumasta ei käytetty opinnäytetyössä nuorten yksityisyyden kunnioittamiseksi.

Nuorille laadittiin kysely osallisuuden kokemuksen kartoittamiseen, jonka linkki jaettiin WhatsApp-ryhmän kautta. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja nimeätöntä. Myös tapahtuman kävijöiltä kerättiin palautetta, joka oli anonymia ja vapaaehtoista.

10 POHDINTA

Opinnäytetyömme aiheeseen päädyimme pitkän pohdinnan jälkeen. Halusimme, että opinnäytetyössämme yhdistyisivät nuorisotyö sekä vammaiset nuoret ja heidän osallisuutensa edistäminen. Kun aihe oli mielenkiintoinen, myös opinnäytetyöprosessi sujui vaivatta. Kokonaisuudessaan ensimmäisestä tapaamisesta Pohjanmaan yhdistyksillä Seitin vappuriehaan asti kesti aikaa viisi kuukautta. Koko opinnäytetyöprosessiin aiheen valinnasta sen valmistumiseen meni lopulta yhdeksän kuukautta.

Tavoitteenamme oli järjestää tapahtuma Seitin paikallistoiminnan nuoria osallistaen. Koko prosessi oli kokonaisuudessaan onnistunut. Nuoret olivat heti innolla mukana opinnäytetyössämme, ja hoitivat tapahtuman suunnittelun ja toteuttamisen hyvin itsenäisesti. Opinnäytetyömme tulosten mukaan nuoret olivat kokeneet osallisuutta Vappuriehan suunnitteluprosessin aikana. Osallisuuden arviointiin liittyvien vastausten mukaan nuoret olivat tunteneet kuuluvansa itselleen tärkeään ryhmään sekä saaneet vaikuttaa tapahtuman sisältöön ja omiin vastuutehtäviinsä.

Jatkoa ja tulevia tutkimuksia ajatellen Seitin toiminnasta ylipäätään olisi hyvä saada enemmän tutkimuksia. Nuorisoyhteistyö Seittiin liittyen on tehty opinnäytetöitä viimeksi kymmenen vuotta sitten, joten uudempi tutkimus toimintaan liittyen oli tervetullut. Hyvä jatkotutkimusaihe voisi olla esimerkiksi Seitin nuorten kokema osallisuus valtakunnallisessa toiminnassa. Kokevatko nuoret, että heitä kuunnellaan tarpeeksi valtakunnallisen toiminnan suunnittelussa? Voisiko nuorten osallisuutta valtakunnallisessa toiminnassa vahvistaa edelleen?

Kiitokset vielä opinnäytetyömme yhteistyötaholle eli Pohjanmaan yhdistyksille, joka oli aktiivisesti mukana tapahtumamme markkinoinnissa ja muutenkin koko prosessissa. Keskusteluissamme Pohjanmaan yhdistysten kanssa kävi ilmi, että nuorten mukaan saaminen järjestötoimintaan on vaikeaa nykyään ja nuoret eivät löydä järjestötoimintaan mukaan. Toivomme, että tapahtuman myötä saimme esiin sen, mitä toimintaa erilaisissa järjestöissä voidaan nuorille antaa sekä mitä

nuoret voivat saada järjestötoiminnasta. Tämä hyödyttää myös POHY:n jäsenjärjestöjä, jotka haluavat saada nuoria mukaan toimintaansa.

Kokonaisuudessaan olemme tyytyväisiä opinnäytetyöhömmen lopputulos oli parempi, kuin osasimme aluksi odottaa, ja Seitin nuoret olivat hyvin mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa vappuriehaa. Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden osallisuuden edistäminen on meille tärkeää, ja toivomme, että voimme kumpikin tahoillamme jatkaa tätä työtä myös valmistumisen jälkeisessä työelämässä.

LÄHTEET

- Autismiliitto. (2022). Autismi ja kehitysvammaisuus. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://autismiliitto.fi/autismi/erilaista-autismia/autismi-ja-kehitysvammaisuus/>
- Bergman, M. (2023). Pitkäaikaissairauden haasteet työelämässä. Vates-säätiö. Noudettu 8.4.2024 osoitteesta https://www.vates.fi/media/julkaisut_artikkelit_lehdet-yms/kk_lehdet/kyvytk-e4ytt-f6-f6nexta_01_2023_saavutettava.pdf
- Dunderfelt, T. (2011). Elämänkaaripsykologia. WSOY.
- Halme, J. (2022). 16 ideointimenetelmää innovoinnin tueksi. Orchidea Innovations. Noudettu 21.1.2024 osoitteesta <https://info.orchidea.dev/innovaatioblogi/16-ideointimenetelmaa-innovoinnin-tueksi>
- Hoikkala, T. (toim.). (2021). Mitä Jyväskylä tarkoittaa? Nuorisotyön yhteisötietokirja. Nuorisotutkimusverkosto. Hansaprint.
- Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.). (2016). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Sähköinen versio. Nuorisotutkimusverkosto.
- Holopainen, E. (2021). Nuorisoalan järjestöt nyt! Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://allianssi.kuvat.fi/kuvat/Julkaisut/Nuorisoalan+ja%CC%88rjesto%CC%88t+NYT!+2021.pdf>
- Huhtikangas, A-M. (2010). Selvitys osallistumista lisäävistä seikoista Nuorisoyhteistyö Seitissä. [AMK-opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu]. Theseus. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25095/Huhtikangas_Anna-Maija.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ihantola, H. (2017). Nuorisoyhteistyö Seitin vaikuttavuusselvitys. Invalidiliitto. Noudettu 2.12.2023 osoitteesta <https://www.invalidiliitto.fi/sites/default/files/2017-11/Nuorisoyhteisty%C3%B6%20Seitin%20vaikuttavuusselvitys.pdf>
- Ihantola, H. (2019). Liikuntavammaisten äitien kohtaamiskokemuksia äitiyteen liittyvässä terveydenhuollon palveluissa. [Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto]. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/105732/1558009272.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kari, O., Laakso, S., Niskanen, T. & Seppänen, M. (2020). Vammaistyön käsikirja. Sanoma Pro Oy.
- Kari, O. & Niskanen, T. (2021). Kasvun ja osallisuuden edistäminen. Sanoma Pro Oy.

Kekki, M-K., Kovalainen P. & Ollikainen, A. (toim.). (2023). Nuorten osallisuuden edistäminen. Osallisuuden osaamiskeskus. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Noudettu 29.1.2024 osoitteesta https://nuoretjaosallisuus.fi/wp-content/uploads/2023/05/Nuorten-osallisuuden-edista%CC%88minen_2023_sa-1.pdf

Konttinen, E. (n.d.). Kolmas sektori. Kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali. Jyväskylän yliopisto. Noudettu 17.1.2024 osoitteesta <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>

Kunnallinen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuuna. (2019). Kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuunan hallitusohjelmatavoitteet 2019–2023. Noudettu 17.1.2024 osoitteesta https://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2019-05/Kanuunan%20hallitusohjelmatavoitteet%202019_2023.pdf

Kuntaliitto. (2022). Nuorisotyö ja -politiikka. Noudettu 5.12.2023 osoitteesta <https://www.kuntaliitto.fi/opetus-ja-kulttuuri/nuorisotyö>

Laatikainen, T., Linna, M. & Wikström, K. (2021). Pitkäaikaissairauksien diagnoosi on vähentynyt koronaviruspandemian aikana perusterveydenhuollossa. Itä-Suomen yliopisto. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.uef.fi/fi/artikkeli/pitkaaikaissairauksien-diagnoosi-on-vahentynyt-koronaviruspandemian-aikana>

Laitinen, M. & Pietilä, P. (2022). Vammaiset. Vaivaisista täysivaltaisiksi kansalaisiksi? SKS-kirjat.

L 13.4.2007/417. Lastensuojelulaki. Finlex. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

L 2016/1285. Nuorisolaki. Finlex. Noudettu 15.12.2023 osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Malm, M., Matero, M., Repo, M & Talvela, E-L. (2006). Esteistä mahdollisuuksiin. Vammaistyön perusteet. WSOY.

Martin, M. (2016). Nuoruus, vammaisuus ja kuntoutuksen merkitys. [Väitöskirja, Lapin yliopisto]. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62438/Martin_Marjatta_ActaE_196_pdfA.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Mieli ry. (2023). Nuoruusikä. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/tietoa-mielenterveyden-vahvistamisesta/perheet/vanhemmuus/nuoruusika/>

Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi. (n.d.). Nuorisotyö Suomessa. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://nuorisoala.fi/vaikuttaminen/nuorisotyö-ja-nuorten-hyvinvointi/>

Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi. (2022). Uusi julkaisu kokoaa yhteen ajankohtaisen tiedon nuorista. Noudettu 17.1.2024 osoitteesta <https://nuorisoala.fi/uusi-julkaisu-kokoa-yhteen-ajankohtaisen-tiedon-nuorista-nuorten-hyvinvoinnin-edistamiseksi-on-kylla-riittavasti-tietoa-ena-tarvitaan-paattajilta-uskallusta/>

Nuorisotutkimusseura. (n.d.). Nuorisotyön muuttuvat toimintaympäristöt. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://nuorisotutkimus.fi/nuorisotutkimuspaivat2020-tyoryhmat-nuorisotyön-muuttuvat-toimintaympäristöt>

Nuorisoyhteistyö Seitti. (2024). Nuorisoyhteistyö Seitin verkkosivut. Noudettu 17.1.2024 osoitteesta <https://www.seittiweb.org/>

Nuorisoyhteistyö Seitti. (n.d.). Seitin paikallistoiminta. Esite.

Nuorten akatemia. (2023). Nuorten osallisuuden edistäminen – Nuorisoalan osaamiskusten näkökulmia ja työkaluja. Noudettu 18.5.2024 osoitteesta <https://nuortenakatemia.fi/nuorten-osallisuuden-edistaminen-nuorisoalan-osaamiskusten-nakokulmia-ja-tyokaluja/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (n.d.). Nuorisotyö. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://okm.fi/nuorisotyö>

Osaamiskeskus Kentauri. (2022). Ikätasoiset osallisuusmittarit. Noudettu 7.5.2024 osoitteesta https://kentauri.fi/julkaisut_ja_tyokaluu/osallisuusmittari/

Pohjanmaan yhdistykset ry. (n.d.). Esite.

Pohjanmaan yhdistykset ry. (2024). Noudettu 16.1.2024 osoitteesta <https://www.pohy.fi/>

Pohjanmaan yhdistykset ry. (2023). POHY:n strategia ja visio 2020–2025. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta https://www.pohy.fi/wp-content/uploads/2023/03/2020-2025_pohy_visio_ja_strategia_netti.pdf

Prokki, P. (2017). Nuorten osallisuus Itä-Vantaalla. [Opinnäytetyö, Laurea-ammattikorkeakoulu]. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/129327/Pauli_Prokki.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rakkola, I. (2023). Nuorten kulttuurinen osallisuus: tapaus Katutaidetemppeleitä Jyväskylässä. [Kanditutkielma, Jyväskylän yliopisto]. URN:NBN:fi:ju-202305303364.pdf;jsessionid=9672B4A36892DA36123544C1A725BEA3

Selander, K. (2018). Työhyvinvoinnin paradoksit kolmannen sektorin palkkatyössä. [Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto]. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/59451/978-951-39-7532-6_vaitos29092018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sosiaalialan amk-verkosto. (2023). Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit. Noudettu 13.5.2024 osoitteesta <https://www.sosiaalialanamkverkosto.fi/wp-content/uploads/2023/04/SOSIAALIALAN-AMMATTIKORKEAKOULUTUKSEN-KOMPETENSsit-2023.pdf>

Soste. (2018a). Pitkäaikaissairauden vaikutukset toimeentuloon. Artikkel. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.soste.fi/pitkaaikaissairauden-vaikutukset-toimeentuloon/>

Soste. (2018b). Osallisuus on tunne siitä, että kuuluu johonkin. Artikkel. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.soste.fi/osallisuus-on-tunne-siita-etta-kuuluu-johonkin/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [THL] (2023a). Vammaisuus. Vammaispalveluiden käsikirja. Noudettu 18.12.2023 osoitteesta <https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/vammaisuus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [THL]. (2023b). Esteettömyys ja saavutettavuus. Vammaispalveluiden käsikirja. Noudettu 8.4.2024 osoitteesta <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/esteetomyys-ja-saavutettavuus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [THL]. (2024). Vammaisen ihmisen osallisuus. Vammaispalveluiden käsikirja. Noudettu 20.12.2023 osoitteesta <https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/vammaisten-ihmisten-osallisuus>

Terveyskylä. (n.d.). Aikuistuminen ja pitkäaikaissairaus. Nuortentalo. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.terveyskyla.fi/nuortentalo/aikuistuminen-ja-pitkaaikaissairaus>

Terveyskylä. (2022). Nuoruus, sairaus ja kapinointi – ohjeita vanhemmille. Nuortentalo. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.terveyskyla.fi/nuortentalo/nuori-ja-pitkaaikaissairauden-hoito/nuoren-hoidon-siirtyminen-aikuispuolelle/nuoruus-sairaus-ja-kapinointi-ohjeita-vanhemmille>

Tukiliitto ry. (n.d.). Kuntoutus. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.tukiliitto.fi/tuki-ja-neuvot/kuntoutus/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa - Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Noudettu 18.1.2024 osoitteesta

https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/lhmistieteiden_eettisen_ennakkoarviointin_ohje_2020.pdf

Vernerinet. (2022). Vammaisten osuus väestöstä. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://verneri.net/yleis/vammaisten-osuus-vaestosta>

Vuorinen, T. (2013). Strategiakirja: 20 työkalua. Talentum.

WHO. (2011). World report of disability 2011. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.who.int/teams/noncommunicable-diseases/sensory-functions-disability-and-rehabilitation/world-report-on-disability>

Åberg, L. (2021). Kehitysvammaisuus. Terveyskirjasto. Noudettu 26.3.2024 osoitteesta <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00556>

LIITTEET

LIITE 1. Mainos Nuorisoyhteistyö Seitin tapahtuman suunnittelutyöpajasta

● ● ● ● ●

TERVETULO A

TYÖPAJAAN

Tervetuloa mukaan Kahden VAMK opiskelijan järjestämään työpajaan

27.3.2024 Työpajan tarkoitus on suunnitella laajempaa POPUP tapahtumaa

Työpaja alkaa klo.16:30
POHYN Loossissa Illan aikana tarjoillaan pientä purtavaa

LIITE 2. Mainosteksti suunnittelutyöpajasta

nuorisoyhteistyö_seitti Hei sinä Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan seittinuori!

Kiinnostaisiko sinua nuorisoyhteistyö Seitin Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan paikallistoiminnan kehittäminen?

Tervetuloa suunnittelemaan kanssamme pop up -tyylistä tapahtumaa uusille nuorille. Tarkoituksena on suunnitella tapahtumaa yhdessä muiden seittinuorten kanssa ja järjestää se myöhemmin keväällä. Tapahtumasta muotoutuu teidän nuorten näköinen!

Työpajaa ohjaavat me, Anna ja Sara. Työpaja toteutetaan osana oppinäytetyötä Pohjanmaan yhdistyksille.

Työpaja järjestetään keskiviikkona 27.3. klo 16.30–18.30
Pohjanmaan yhdistysten tiloissa osoitteessa Korsholmanpuistikko
44, 2. kerros. Tila on esteetön ja oma avustaja voi tulla mukaan.

Tarjolla pientä purtavaa

Lisätietoja tarvittaessa Annalta ja
Saralta

Ei ennakkoilmoittautumista
Tervetuloa!

Ps, Seitin nuorisotyön suunnittelija myös mukana päivässä :)

LIITE 3. Seitin vappuriehan mainos suomeksi

**SEITIN
VAPPURIEHA**

Hei sinä 13-29 -vuotias nuori!
Kiinnostaisiko rento vappuetkoilu yhdessäolon
merkeissä? Siinä tapauksessa tämä on sinulle!

Pohjanmaan ja Etelä-pohjanmaa
paikallistoiminta järjestää vappuriehan nuorille
29.4 klo 17:00-19:30

Paikka: Vaasan Pääkirjasto, Draamasali
Kirjastokatu 13

Tapahtuma on maksuton

Vaasa palaa esiintyy
tapahtuman aikana

VVVS
PVLV

#seitimeinkii
#vappurieha
seitti

LIITE 4. Seitin vappuriehan mainos ruotsiksi

SEITTI VALBORGSJIPPO

Hej du i åldern 13-29 år!
Vill du fira vappen i förväg i trevligt sällskap?
I så fall är detta jippo för dig!

Österbotten och Södra Österbottens Seittigrupp
arrangerar Valborgsjippo
29.4 kl. 17:00-19:30

Plats: Vasa Huvudbibliotek, Dramasalen
Biblioteksgatan 13

Evenemanget är avgiftsfritt

Vaasa palaa
uppträder under kvällen

VVSV
PVLVV

#seittimeininki
seitti

LIITE 5. Seitin vappuriehän mainosteksti

nuorisoyhteistyö_seitti Seitin vappurieha Vaasassa 29.4.2024 klo 17-19.30, Vaasan pääkirjaston Draamasalissa! 🍷

Tervetuloa Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan paikallistoiminnan järjestämään tapahtumaan Vaasan pääkirjaston Draamasaliin, jossa mukana vanhoja seittiläisiä kertomassa mitä toiminta on tuonut heille sekä toki mukavaa rentoa yhdessäoloa ja kaiken huipuksi [@vaasapalaa](#) esiintyy illan aikana! Ja tietysti pistetään suut makiaksi herkullisilla vappumunkeilla!

Paikalla myös Pohjanmaan paikallistoiminnan aktiiviuoria kertomassa toiminnasta! Tapahtuma on ilmainen kaikille 13-29 vuotiaalle nuorille!

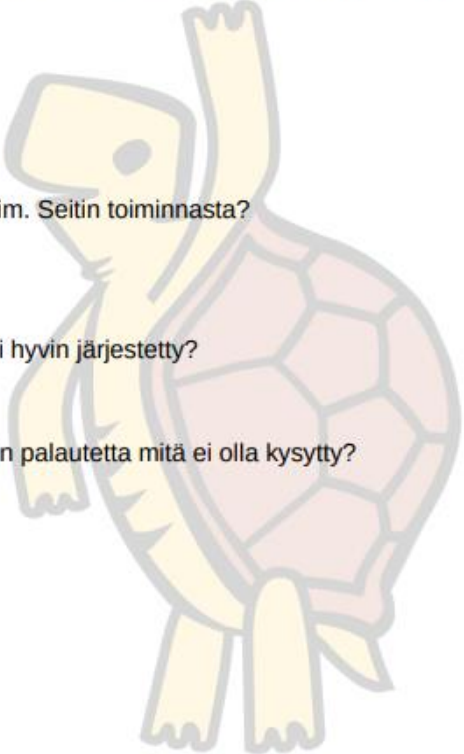
Tule tutustumaan Seitin toimintaan ja nuoriin! Tapahtumassa mukana järjestämässä myös [@pohyry](#).

LIITE 6. Kävijöiden palautelomake suomeksi

Palaute kysymykset

1. Mitä pidit tapahtumasta?
2. Mikä oli mielestäsi parasta tapahtumassa?
3. Oliko tapahtumassa jotain mitä olisi voinut tehdä mielestäsi paremmin?
4. Mitä pidit tarjoiluista?
5. Saitko jotain uutta tietoa esim. Seitin toiminnasta?
6. Oliko tapahtuma mielestäsi hyvin järjestetty?
7. Haluaisitko antaa vielä jotain palautetta mitä ei olla kysytty?

LIITE 7. Kävijöiden palautelomake ruotsiksi

1. Gillade du om evenemanget?

2. Vad var det bästa i evenemanget, tycker du?

3. Fanns det något i evenemanget skulle ha gjorts bättre, tycker du?

4. Vad tyckte du om cateringen?

5. Fick du någon ny information t. ex. om Seittis verksamhet?

6. Tycker du att evenemanget var välorganiserat?

7. Skulle du ännu vilja ge någon feedback inte har frågats?

LIITE 8. Osallisuuden kokemus Seitin vappuriehan suunnittelussa -kyselylomake

Osallisuuden kokemus Seitin vappuriehan suunnittelussa

Tässä kyselyssä kartoitamme teidän, Seitin vappuriehan suunnittelussa mukana olleiden nuorten mielipiteitä ja näkemyksiä osallisuuteen liittyen tapahtuman suunnittelu- ja järjestämisvaiheessa. Kysely on nimetön ja vapaaehtoinen. Vastauksia käytetään opinnäytetyössämme niin, että vastaajaa ja vastauksia ei voida yhdistää toisiinsa. Kiitos jo etukäteen vastauksestasi:)

1. Millainen merkitys oli sillä, että sait olla mukana suunnitteluporukassa?

2. Millaisia käytännön työtehtäviä sait toteuttaa? Olivatko ne mielestäsi sinulle mieluisia? Miksi?

3. Koetko, että pystyit vaikuttamaan tapahtumaan ja sen sisältöön? Millä tavoin?

4. Vapaa sana (esim. terveiset opinnäytetyön tekijöille tai muuta, mitä haluat nostaa esiin).